

Bilag 3. Samlet praktikpladsmodel

August 2016

Samlet praktikpladsmodel

Dette bilag præsenterer den samlede praktikpladsmodel, som parterne er enige om, jf. *trepartsaftale om tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark og praktikpladser*, herefter trepartsaftalen. Praktikpladsmodellen skal samlet set give eleverne høj grad af sikkerhed for, at de kan færdiggøre deres erhvervsuddannelse med praktik i en virksomhed.

Den samlede praktikpladsmodel vil bidrage til, at:

- Der uddannes flere faglærte, og at de faglærte, der uddannes, vil have mere erfaring med at arbejde i en virksomhed.
- De unge vælger de erhvervsuddannelser, hvor der er behov for flere faglærte.

Den samlede praktikpladsmodel omfatter følgende elementer:

1. En ramme for fordelsuddannelser blandt erhvervsuddannelserne, med en bonus til virksomheder, der indgår uddannelsesaftale med elever fra disse uddannelser.
2. En dimensioneringsmodel
3. Fælles målsætning om flere praktikpladser årligt stigende mod mindst 8.000-10.000 flere praktikpladser årligt.
4. Styrkede økonomiske incitament i form af bl.a. et praktikpladsafhængigt AUB-bidrag.
5. Justeringer af den samlede AUB-konstruktion.

Praktikpladsmodellen skal ses i sammenhæng med følgende temaer i aftalen:

- *Styrkelse af EMMA-kriterierne.* Skærpet håndhævelse af kravene til eleverne om at opfylde EMMA-kriterierne samt justeringer af reglerne om forvaltningen af EMMA-kriterierne og krav om praktikpladssøgning i og efter grundforløbet.
- *Praktikcentrenes opgaver.* Reglerne om tilrettelæggelse af skolepraktik tydeliggøres med hensyn til praktikcentrenes muligheder for at afsætte deres produktion på vilkår, som ikke giver private urimelig konkurrence.
- *Udskoling.* Initiativer, der skal fremme, at elever i grundskolen introduceres bedre til erhvervsuddannelser og arbejdsmarkedet.
- *Styrkelse af det praktikpladsopsøgende arbejde.* Initiativer, der skal fremme øget gennemslagskraft og kvalitet i skolers og praktikcentres praktikpladsopsøgende arbejde, herunder bedre it-understøttelse og afbureaukratisering. Dertil omlægges centrenes og skolernes praktikpladstilskud, som skal forstærke centrenes og skolernes incitament til at få flere elever i virksomhedspraktik.

1. Fordelsuddannelser blandt erhvervsuddannelserne

Der etableres en positivliste over mulige fordelsuddannelser, hvor eleverne i højere grad kan vide sig sikre på at få en praktikplads i en virksomhed. Samtidig får virksomheder, der indgår uddannelsesaftale med elever fra fordelsuddannelserne en bonus, og fordelsuddannelserne får et særligt fokus i hele vejledningssystemet.

Fordelsuddannelser udpeges på følgende måde:

- Listen over potentielle fordelsuddannelser i 2018 fremgår af aftalens bilag 2. Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling udarbejder fra 2019 årligt en positivliste over mulige fordelsuddannelser efter relevante kriterier.
- Listen over potentielle fordelsuddannelser sendes til de faglige udvalg, der kan komme med konkrete input til positivlisten.
- Relevante arbejdsgiverforeningers brancheorganisationer eller sammenslutninger kan ansøge ministeren for børn, undervisning og ligestilling om, at en uddannelse udpeges til fordelsuddannelse.
- Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling stiller uddannelsesfordelte oplysninger om bl.a. følgende til rådighed til brug for overvejelse om ansøgning:
 - elevtilgang
 - elevstatus tre måneder efter afsluttet grundforløb (i aftale, i skolepraktik eller øvrige i praktikpladssøgekø)
 - gennemsnitlig andel tid i skolepraktik af alle igangværende aftaler i senest kendte kalenderår
 - ledighedsgrad for nyuddannede
- Ministeren for børn, undervisning og ligestilling godkender alle ansøgninger, der opfylder betingelsen og som vedkommende faglige udvalg ikke har udtalt sig imod. Ministeren kan afvise ansøgningen, såfremt det vurderes usandsynligt, at uddannelsen kan leve op til de fastsatte krav om overgangsfrekvens til hovedforløbet og skolepraktikandel efter et år.
- Ministeren for børn, undervisning og ligestilling fastsætter herefter regler om, at disse uddannelser er fordelsuddannelser, indtil der træffes en ny beslutning.

Fordelsuddannelser indebærer følgende:

- Der vil være frit optag på fordelsuddannelserne.
- Skolepraktik er fortsat en mulighed i relevante fordelsuddannelser.
- Virksomheder, der har elever på fordelsuddannelser, får en bonus på maksimalt 5.000 kr. pr. praktikårselev op til et loft på 20 mio. kr. årligt for ordningen samlet set. Dette opgøres årligt, så længe uddannelsen er fordelsuddannelse.
- Bonussen udbetales et år forskudt, når det er konstateret, om uddannelsen levede op til fordelsuddannelseskraevne, jf. herunder.

Elever er fortsat forpligtede til selv at forsøge at finde en praktikplads med hjælp fra skolen/praktikcentret. Medlemsvirksomhederne skal oprette praktikpladser til elever, der lever op til EMMA-kriterierne. Virksomhederne skal bestræbe sig på at tilbyde eleven en uddannelsesaftale senest tre måneder efter grundforløbets afslutning gerne efter formidling fra skolen hhv. praktikcentret og evt. understøttet af det lokale uddannelsesudvalg.

Hvis det ikke er lykkedes eleven selv eller nogle af de øvrige relevante aktører at finde en praktikplads til eleven, kan eleven optages til skolepraktik enten umiddelbart eller inden for tre måneder efter afsluttet grundforløb, såfremt uddannelsen udbydes med skolepraktik. Herved ophæves, for disse uddannelser, den pligt, der i dag er for elever til at søge optagelse i skolepraktik umiddelbart efter grundforløbets afslutning, hvis de ønsker optagelse i skolepraktik. Elever, som ikke indgår en uddannelsesaftale inden for fristen, fortsætter i skolepraktik, indtil de får en praktikplads i en virksomhed, eller til de er færdige med deres uddannelse. Alternativt kan eleverne vælge en anden uddannelse, men vil i det tilfælde ikke indgå i beregningsgrundlaget herunder.

Det følges, hvor mange elever der har fået en praktikplads inden tre måneder efter grundforløbets afslutning. Uddannelsen ophører med at være en fordelsuddannelse, hvis et af følgende kriterier opfyldes:

- Andelen af uddannelsesaktive elever, som har kvalificeret sig til at påbegynde hovedforløbet på fordelsuddannelsen, og som stadig efter tre måneder ikke har fået en praktikplads i en virksomhed, overstiger 10 pct. Opgørelsen foretages en gang om året.
- Omfanget af skolepraktik overstiger 15 pct. på hver fordelsuddannelse set over et år¹. Opgørelsen foretages en gang om året.

2. Mål om flere praktikpladser og mere virksomhedspraktik

For at understøtte eud-reformens målsætning om, at flere unge skal søge en erhvervsuddannelse, indgår der i trepartsaftalen en fælles samlet målsætning om, at der årligt skabes flere praktikpladser stigende mod mindst 8.000 - 10.000 flere praktikpladser årligt end i dag.

Samtidig skal andelen af elevernes tid i virksomhedspraktik øges til 95 pct. i gennemsnit for uddannelser med skolepraktik. Denne andel udgjorde 87,3 pct. i 2015.

De 8.000 - 10.000 praktikpladser er årspraktikelever. Opgørelsen af årspraktikelever bygger på oplysninger om aftaler i Praktikpladsstatistikken, der udarbejdes på baggrund af erhvervsskolernes registreringer i de administrative systemer EASY-A og EASY-P.

Der er tale om en fuldtidsopgørelse. Aftalerne opgøres i antal kalenderdage, hvor en elev har haft en uddannelsesaftale. Beregningsteknisk er det derfor underordnet, om en virksomhed har haft tre aftaler á fire måneders varighed eller én aftale á 12 måneders varighed.

3. Praktikpladsafhængigt AUB-bidrag

I dag indbetaler alle arbejdsgivere som udgangspunkt det samme uddannelsesbidrag til AUB pr. fuldtidsansat² svarende til 2.244 kr. pr. fuldtidsansat i 2016.

For at øge virksomhedernes incitament til at oprette flere praktikpladser og på den måde øge antallet af faglærte, indgår det i trepartsaftalen, at der indføres et praktikpladsafhængigt AUB-bidrag. Det indebærer en entydig belønning af de virksomheder, der bidrager til at uddanne faglært arbejdskraft, og omvendt entydigt pålægger de virksomheder, der ikke i tilstrækkelig grad bidrager til at uddanne faglært arbejdskraft, et større ansvar for den samlede finansiering i AUB.

Omfordelingen skal ske på baggrund af, om den enkelte virksomheds vægtede uddannelsesratio lever op til en beregnet måluddannelsesratio for den enkelte virksomhed, dvs. antallet af elever en virksomhed skal have pr. faglært medarbejder i virksomheden. Der tages udgangspunkt i, at et differentieret AUB-bidrag fuldt indfaset skal bidrage til den samlede målsætning om, at virksomhederne samlet set skal oprette mindst 8.000-10.000 flere praktikpladser årligt end i dag.

¹ Andelen udregnes pba. *praktik-årselever* i hhv. skolepraktik (inkl. delaftaler) og virksomhedspraktik. En praktikårselev er en måleenhed for en elev i praktik (enten virksomheds- eller skolepraktik) i et kalenderår.

² Den første fuldtidsansatte og hver 50. fuldtidsmedarbejder i virksomheden er bidragsfritaget, hvilket dermed fritager enkeltmandsvirksomheder.

Uddannelsesratioen beregnes for den enkelte virksomhed (antallet af elever pr. faglært i virksomheden) på baggrund af virksomhedens samlede antal af faglærte medarbejdere under hensyn til forskelle mellem brancher. Modellen baseres på fuldtidspersoner og højst fuldførte uddannelse.

Den enkelte virksomheds måluddannelsesratio består af en vægtning mellem:

- *Brancheratio 25 pct.:* Fuldtidselever for alle virksomheder inden for en given hovedbranche i forhold til antallet af fuldtidsfaglærte samlet set inden for branchen. Virksomheder, der er i en branche, hvor der generelt ansættes mange elever, har en højere måluddannelsesratio end virksomheder, der er i en branche, hvor der generelt ansættes få elever. I beregningen af brancheratioen tages der også højde for forventninger til udbud og efterspørgsel efter forskellige typer faglærte.
- *Uddannelsesratio for det samlede arbejdsmarked 75 pct.:* Det samlede antal elever i forhold til det samlede antal beskæftigede med en faglært uddannelse. I beregningen af ratioen for det samlede arbejdsmarked tages der også højde for forventninger til udbud og efterspørgsel efter forskellige typer faglærte.

Alle virksomheder får en nedsættelse af AUB-bidraget på 295 kr. per faglært medarbejder (opgjort i 2016), mens virksomheder, der ikke opfylder deres måluddannelsesratio, betaler et variabelt merbidrag ekstra for hver elev, virksomheden mangler i forhold til sin måluddannelsesratio. I udgangspunktet er merbidragssatsen beregnet til 27.000 kr. pr. manglende elevplads i 2018.

Hvis virksomhedernes uddannelsesratio er højere end måluddannelsesrationen, og uddannelsesratioen har forbedret sig set ift. gennemsnittet de seneste tre år, får virksomhederne en bonus på maksimalt 15.000 kr. pr. årspraktikelev. Præmien er finansieret af en pulje på 20 mio. kr. årligt. Aktiviteten opgøres ved årets udgang og på den baggrund fastsættes årets bonus.

Der afsættes ligeledes en pulje på 20 mio. kr. årligt, der finansierer en bonus på maksimalt 5.000 kr. pr. praktikårselev, virksomhederne tager inden for fordelsuddannelserne. Det giver et ekstra incitament for virksomhederne til at tage elever fra fordelsuddannelserne, hvormed de økonomiske incitamentet til at sikre faglært arbejdskraft indenfor ønskede uddannelser styrkes.

Hvis virksomhedernes samlede årlige indbetalinger til den praktikpladsafhængige AUB overstiger de samlede årlige udbetalinger, føres overskuddet tilbage til virksomhederne. Denne mekanisme sikrer, at virksomhederne under ét ikke pålægges ekstra byrder. Tilbageførslen af merindbetalingerne sker inden for hver sektor (privat, statslig, kommunal og regional).

Beregningen af de enkelte virksomheders specifikke uddannelsesratio og måluddannelsesratioer for alle brancher skal ske centralt i AUB.

Det skal således sikres, at AUB kan beregne alle elementer i modellen og udsende et let forståeligt brev til hver enkelt bidragsbetalende virksomhed med en oversigt over fx:

- Virksomhedens uddannelsesratio
- Branchens måluddannelsesratio
- De økonomiske konsekvenser heraf

- Hvor mange flere elever virksomheden burde have, såfremt virksomheden ikke opfylder ratioen.
- Hvor meget den manglende ratioopfyldelse koster virksomheden.
- Hvor meget virksomheden kan spare/tjene ved at ansætte en ekstra elev.
- Hvor meget virksomheden vil tabe ved at have færre elever end i dag.

Virksomheden modtager et brev i starten af året med oplysninger om, hvor mange elever, den skal ansætte for at leve op til sin måluddannelsesratio, og hvor meget virksomheden skal betale, hvis den ikke lever op til ratioen.

Virksomheden modtager også et brev ved årets afslutning med oplysninger om, hvor meget virksomheden skal betale i AUB-bidrag, begrundelse for bidragets størrelse samt information om, hvordan virksomheden kan få nærmere oplysninger, jf. *boks 1* illustrerer, hvordan brevet til den enkelte virksomhed kan se ud.

Boks 1. Udkast til brev til virksomhederne med oplysning om AUB-bidraget

Udkast til virksomhedsbrev

Firma Firma
 Industriparken 1
 2100 København Ø

Afsender
 Adresse
 1061 København K
 T +45 72 20 50 00
 E mail@mail.dk

Forskudsberegning af praktikpladsregnskab for 2018

Kære Firma Firma

Alle danske virksomheder bidrager til uddannelsen af erhvervsuddannelseselever. En-ten direkte ved at tage elever og/eller ved at betale arbejdsgivernes uddannelsesbidrag, der bl.a. finansierer lønrefusion og skolepraktikydelse.

I den forbindelse har vi konstateret, at virksomheden opfylder de objektive betingelser for at kunne ansætte erhvervsuddannelseselever og give dem praktikuddannelse. Derfor har vi foretaget denne forskudsberegning af virksomhedens praktikpladsregnskab for 2018.

På baggrund af virksomhedens nuværende antal faglærte medarbejdere og antal elever under erhvervsuddannelse er resultatet af praktikpladsregnskabet for 2018 forskudsvis fastsat til:

Merbidrag: 54.000 kr.

Merbidraget skyldes, at virksomheden mangler to årspraktikelever for at opfylde sin praktikpladskvote.

Virksomheden kan derfor undgå merbidraget ved at ansætte elever svarende til to årspraktikelever i 2018.

Der bliver foretaget en endelig beregning af praktikpladsregnskabet for 2018, når året er gået, hvorefter en eventuel afregning vil finde sted.

Spørgsmål og uddybende om beregningen
 På næste side kan I læse mere om reglerne og om, hvordan praktikpladsregnskabet er beregnet. På virk.dk kan virksomheden følge sit beregnede praktikpladsregnskab i løbet af året.

Har I spørgsmål til beregningen, kan I kontakte AUB's kundeservice på tlf.: 8765 4321.

Hvordan får jeg en elev?
 I kan kontakte virksomhedsvejledningen ved erhvervsskolerne på xxx@yyy.dk eller tlf. 1234 5678 for at høre nærmere om elevforløb.

På www.praktikpladsen.dk kan I finde elever, der søger praktikpladser.

Eventuelle administrative merudgifter finansieres af AUB-bidraget.

Styrkelse af EMMA-kriterierne

Vejledningen om skolepraktik (Skolepraktikhåndbogen) ajourføres, så den afspejler praktikcentrenes nye opgaver og sætter større fokus på en ensartet fortolkning af EMMA-kriterierne mv. En ajourføring af vejledningen skal sikre, klarhed om reglerne således, at de håndhæves ens på alle praktikcentre og så det sikres, at alle elever skal leve op til samme standard ift. at være **E**gnet, **M**obil geografisk, **M**obil fagligt og **A**ktivt praktikpladssøgende. Samtidig skal skoler og elever i højere grad forpligtes på at anvende alle udbudte praktikpladser lige som nogle af de administrativt fastsatte kriterier skal gøres mere operationelle. Dette vil kræve ændringer i bekendtgørelsen.

Ajourføringen af vejledningen og bekendtgørelsesændringerne vil bl.a. omfatte:

- Pligt til aktiv praktikpladssøgning og til at lægge profil med CV på Praktikpladsen.dk styrkes ved at fremrykke tidspunktet til senest otte uger før grundforløbets afslutning. I dag skal det være ved afslutningen. Samtidig udstrækkes kravet om at oprette sig på praktikpladsen.dk til at gælde elever, som ønsker skolens bistand til at søge praktikplads og derfor har tilmeldt sig som praktikpladssøgende uden for skolepraktik. (Regelændring)
- Opfordring til virksomheder om at synliggøre ledige praktikpladser på praktikpladsen.dk. (Vejledning)
- Præcisering af praktikcentrenes løbende ansvar for opfølgning på og registrering af elevernes egnethed, herunder bl.a. at skolerne regelmæssigt skal følge op på om eleven lever op til, hvad der kan forventes i forhold til at overholde mødetider, aftaler og krav om praktikpladssøgning. Samtidig udstrækkes et ansvar for skolerne til også at gælde alle registrerede praktikpladssøgende, herunder praktikpladssøgende elever i grundforløbet (Regelændring)
- Fokus på, at eleven skal pålægges at søge en konkret praktikplads, når relevante muligheder foreligger, samt at skolen/praktikcentret følger op med gældende sanktioner, hvis pålægget ikke efterkommes. (Regelændring)
- Tydeliggørelse af reduktioner af skolepraktikydelser eller SU som foreløbig konsekvens forud for udelukkelse, hvis eleven ikke er aktivt praktikpladssøgende (Vejledning).
- Præcisering af, hvad den obligatoriske undervisning i praktikpladssøgning og udarbejdelse af ansøgning med CV bør indeholde. (Vejledning)
- En præcisering af procedure for opfølgning på, om eleverne overholder EMMA-kriterierne, herunder registrering af elevens praktikpladssøgning, løbende opfølgning i forhold til elever og virksomheder, når der har været kontakt om en plads og procedurer for udmeldelse af skolepraktikforløbet, hvis kravene ikke opfyldes. (Regelændring)
- Information om mobilitetsfremmende ydelser som elever kan få fra AUB med henblik på at hjælpe elever til at opfylde kravet om at modtage tilbud om praktikpladser i hele landet, samt opfordring til lokale indsatser for øget anvendelse af kollegie- og ungdomsboliglovgivningen, som omfatter eud-elever, og udbredelse af kendskab til anvendelse af de nye muligheder for optagelse på erhvervsskolars kostafdelinger. (Vejledning)
- Øget klarhed om mulighederne for øget faglig mobilitet ift. flytning af elever mellem specialer, og når det undtagelsesvis er muligt mellem uddannelser samt

præcisering af reglerne om skolens vejledningsopgaver ift. alternative uddannelsesmuligheder for den enkelte elev, som forgæves søger en praktikplads.

(Vejledning)

- Beskrivelse af skolernes forpligtelse til at bistå eleverne, og især de helt unge, ved praktikpladssøgning samt i samarbejde med de faglige udvalg, de lokale uddannelsesudvalg, kommuner, regionale arbejdsmarkedsråd og andre relevante samarbejdspartnere at foretage opsøgende arbejde med henblik på tilvejebringelse af det nødvendige antal praktikpladser. (Vejledning)
- Tydeliggørelse af skolernes pligt til at oplyse praktikvirksomheder om deres elevers fravær fra skolen under en uddannelsesaftale. (Vejledning)

En ajourføring af skolepraktikhåndbogen og de skitserede regelændringer vil understøtte praktikcentrene i en mere ensartet håndhævelse af krav og regler således, at de i endnu højere grad sikrer, at eleverne lever op til EMMA-kriterierne og får den støtte de har behov for og krav på. I underbilag 1 er de konkrete regelændringer skitseret.

Dermed understøttes målet om, at eleverne skal være mobile og aktivt søgende, således at både skoler/praktikcentre og elever i højere grad påtager sig deres del af ansvaret for at søge henholdsvis formidle ledige praktikpladser.

Udkast til konkrete regelændringer om EMMA mv.

Der er tale om ændringer i bekendtgørelse nr. 367 af 19. april 2016 om erhvervsuddannelser.

	Gældende formulering	Forslag
§ 102	For elever, der registreres som praktikpladssøgende efter at have begyndt skoleundervisningen, skal elevens plan for praktikpladssøgning være omfattet af elevens personlige uddannelsesplan.	Efter <i>stk. 1</i> , indsættes som nyt stk.: "Stk. 2. Elever i grundforløbets 2. del, som ikke har en uddannelsesaftale, skal være aktivt praktikpladssøgende og registrere sig som praktikpladssøgende senest otte uger før grundforløbets planlagte afslutning."
§ 105	Praktikpladssøgende, som ønsker det, skal af skolen registreres som tilmeldte praktikpladssøgende, jf. tillige § 113. <i>Stk. 2.</i> Registreringen skal sikre, at de registrerede praktikpladssøgende modtager tilbud om eller henvisning til praktikpladser eller får tilbud om vejledning. Registreringen skal endvidere indgå i grundlaget for tilvejebringelse af statistisk opgørelse af praktikpladssituationen. <i>Stk. 3.</i> Skolen skal regelmæssigt og	Efter <i>stk. 4</i> , indsættes som nyt stk.: "Stk. 5. Enhver praktikpladssøgende har pligt til aktivt at søge de konkrete praktikpladser, som skolen eller praktikcentret anviser den søgende. Pligten indtræder otte uger før grundforløbets afslutning og gælder så længe den pågældende er registreret som praktikplads-

	<p>systematisk mindst hver 3. måned ved brev (kontaktbrev) kontakte de registrerede praktikpladssøgende med henblik på konstatering af, om de fortsat er praktikpladssøgende, normalt med tilbud om vejledning.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Registreringen skal omfatte de oplysninger om de praktikpladssøgendes uddannelse og deres uddannelsesønsker, som er nødvendige for en effektiv praktikpladsformidling.</p>	søgende."
§ 113.	<p>Eleven skal for at være aktivt søgende som minimum</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) selv tage passende initiativer for at opnå praktikplads og 2) være registreret som praktikpladssøgende med en synlig profil senest fra afslutningen af grundforløbet. <p><i>Stk. 2.</i> Den i stk. 1, nr. 2, nævnte registrering skal ske på praktikpladsen.dk. Registreringen skal omfatte oplysning om, hvilke uddannelser eleven ønsker og har angivet i den personlige uddannelsesplan, samt elevprofil, jf. § 107, stk. 4.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Når eleven er tilmeldt som praktikpladssøgende, overføres oplysninger herom fra skolens elevsystem til praktikpladsen.dk. Hvis eleven ikke inden 14 dage efter mødet, jf. § 115, stk. 2, eller 14 dage efter ansøgning om optagelse i henhold til § 66 e, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser, indlægger sin elevprofil, slettes eleven som praktikpladssøgende, og der foretages fornøden registrering heraf.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Eleven orienteres om sletningen, jf. stk. 3.</p>	<p>I <i>stk. 1, nr. 2</i>, ændres "fra" til "otte uger før".</p> <p>I <i>stk. 3</i>, indsættes efter 2. pkt.: "Det samme gælder, hvis eleven ikke aktivt opsøger en konkret praktikplads, som skolen anviser eleven, jf. par. 105, stk. 5."</p>